

MARA WAGNER

în spatele blocului

NEMIRA

- Nu te mai fâțâi atâta! spuse mama și înmuie șomoilogul de vată în lichidul gălbui din castron, apoi îi tamponă fetei scalpul cu grijă, separând şuvițe groase de păr cu degetele.

Maria stătea nemișcată pe un scaun de bucătărie, ușor aplecată, cu părul lung atârându-i peste față. Mirosul înțepător de gaz lampant se simțea în toată încăperea. Îi era greu să respire prin părul îmbibat cu gaz, își ținea ochii închiși și începuse s-o usture deja pielea capului. Pe fereastra din bucătărie, crăpată și sprijinită cu un borcan mare de murături, fiindcă se deschidea mereu prea tare, pătrundea un firicel anemic de aer, care nu reușea să risipească norul de gaz din interior. În schimb, se auzeau bine glasurile vecinilor din curtea interioară a blocului. Când scoteai capul pe geam, în curtea strâmtă, împrejmuată de ziduri din beton, înalte de patru etaje, cu ferestre dincolo de care locuiau alte familii, aflai cum trăiau vecinii. Glasurile se auzeau bine până la parter, unde locuia Maria, astfel că era mereu la curent cu ce se întâmpla în casele celorlalți. Care dintre copii erau certați seara de mamele lor

pentru că nu și-au făcut temele sau care vecin își altoia nevasta după un pahar în plus cu colegii de la fabrică. Era un bloc muncitoresc, majoritatea locatarilor munceau la uzina din apropiere. Familia Mariei, mama profesoară și tatăl inginer, era mai degrabă o excepție a locului.

– Ei, las', cu ocazia asta ți se îndesește și părul, încercă s-o consoleze mama. E foarte sănătos gazul pentru păr, să știi, se dau femeile care au părul rar. Și-l face și mai strălucitor.

Dar pe Maria n-o consola prea mult, căci părul ei era oricum și des, și strălucitor, n-avea nevoie de gaz pentru asta. Însă luase din nou păduchi. Prima oară i se întâmplase când era în clasa a treia. Habar n-avea de existența locatarilor din părul ei când părinții au trimis-o într-o tabără în vacanța de vară. Și-acolo, la primire, când se împărțeau locurile de cazare pentru copii, o asistentă îi lua pe toți la rând și li se uita în păr. Când a ajuns la Maria, a dat-o deoparte și a direcționat-o spre altă asistentă. Iar Maria n-avea să uite pentru tot restul vieții privirile perechilor de ochi din șirul de copii care stăteau cuminti să fie controlați în cap.

– O s-o bat! răbufni Maria de sub claia de păr îmbibată cu gaz. O s-o bat până-i sar toți păduchii din cap!

Mama aruncă vata udă la găleata de gunoi de sub chiuveță, luă un alt șomoilog din pungă, dar decise că e prea mare și-l înjumătăți. Nu se găsea mereu vată în farmacii, trebuia să fie atentă să nu consume prea mult. Apoi cufundă din nou șomoilogul în castronul cu gaz și continuă să ungă scalpul fetei.

– Poate că nici nu-i vina ei, poate n-ai luat de la ea, spuse mama.

– Ba da! își ridică Maria capul deodată revoltată. Am văzut cu ochii mei păduchele cum îi umbla prin cap, eram cu Andreea la banca ei și ne uitam pe ceva și...

Mama îi împinse capul înapoi în poziția inițială ca să-și poate continua treaba.

– ...am văzut un păduche, se auzi glasul Mariei prin păr.

Aveau o fată în clasă, Sorina, care locuia împreună cu părinții, bunicii și cei trei frați într-o singură cameră. Era o casă veche, săsească, cu încăperi mari, în care stăteau mai multe familii. Bunicii aveau acolo o garsonieră spațioasă, pe care o împărțiseră în trei. O nișă în perete, lată cât un pat dublu, și o perdea delimitau dormitorul părinților, iar după un raft masiv plin de cărți vechi, gotice, locuiau bunicii pe o canapea extensibilă. Cei mici dormeau de-a valma pe două dormeze de-o persoană, fiecare la câte-un capăt. Dacă locurile de dormit au fost împărțite bine, cu apa treaba era mai deli-cată. Apă caldă venea o dată pe săptămână, sâmbăta, timp de două ore, și tot cartierul făcea baie în același timp, până când se consuma apa caldă și mai curgea doar apă rece pe țeavă. Primul venit, primul servit. Cum ei erau mulți, unii nu mai prindeau apă să facă baie. În condițiile astea le era destul de greu să păstreze o igienă corespunzătoare.

În clasa a cincea Maria fusese invitată la ziua Sorinei și tot cam pe-atunci mama îi găsisese din nou păduchi. Începuse să le cunoască mănăcirimea specifică, îi depistase din timp și scăpase destul de repede de ei. Dar îi încolțise bănuiala că Sorina ar fi sursa păduchilor. Totuși, neavând nicio dovadă, nu spuse nimă-nui nimic. La urma urmei, de unde putea ști sigur, poate că și

colega ei lua de la cineva, la fel ca Maria. Cum ar fi putut s-o acuze fără să fie sigură?

Acum, în clasa a șaptea, să se afle că ai păduchi sau, mai rău, să fii chiar tu cel care umple clasa de păduchi te putea exclude din viața socială pentru mult timp, te putea distruge. Chiar dacă jumătate din clasă avea, fiecare se rezolva cu gaz acasă și nu spunea mai departe, despre așa ceva pur și simplu nu se vorbea.

Mama lăsa tamponul de vată în castron și-i prinse Mariei părul cu un elastic într-un coc. Deasupra îi legă un batic ca un turban în jurul capului. Apoi se spală pe mâini, deschise larg fereastra, își aprinse o țigară și spuse:

– Du-te și cheamă-l pe frati-tu!

Una dintre neplăcerile acestei povești cu păduchi era că de fiecare dată trebuia să fie despăducheată toată familia. Nu puteai să dai cu gaz doar unuia dintre copii, pentru că precis avea și celălalt. Așa că mama dădea copiii, apoi urma soțul și, la sfârșit, își aplica și ei același tratament. Cât timp își făcea gazul efectul sub basmale, mama încălzea apă în oale mari, de ciorbă, pentru toată familia. Apoi le căra la baie și îi spăla pe toți la lighean sau deasupra chiuvetei, turnându-le cu ibricul apă în cap până îi limpezea bine. Toată treaba le lua jumătate de zi.

Maria se ridică și fugi la oglinda din baie cu colțurile ruginite. O față rotundă, parcă prea rotundă de când glumise mama ei într-o zi că arată ca o lună plină. Până atunci nici nu observase că avea fața rotundă. Dar de la o vreme încoace, începuse să se studieze mai cu atenție și descoperise că buza superioară nu era suficient de frumos arcuită, cum o avea, de pildă, Ramona. Și nici

ochii nu-i erau destul de migdalați. Își duse mâinile la coada ochilor și trase de ei ușor în părți – acum arăta ca o orientală și-i stătea mult mai bine. Dacă ar fi tras în fiecare zi puțin de pleoape, se gândi, poate că ochii i se vor migdala în timp. La fel ca atunci când era mică și se strâmba și bunica îi spunea: „Nu te mai strâmba atâta, că rămâi așa“, la fel se putea și să-și tot tragă de ochi până când, într-o bună zi, avea să constate că au rămas migdalați. Sau că măcar s-au alungit puțin.

Își aminti că trebuie să-și cheme fratele în casă și își mască baticul cu un prosop mare, apoi se duse în dormitor, scoase capul pe fereastră și văzu că se lăsase seara.

În fața geamului lor, care dădea în spatele blocului, se întindea o grădină cu resturi de buruieni printre peticele de pământ, în care mama ei mai planta primăvara flori. Fuseseră niște discuții între vecini la un moment dat, Maria le auzise la ședința de bloc, care se ținea regulat pe scară, chiar în fața ușii lor. Unii voiau să planteze în grădina din spate legume, alții, printre care și mama ei, susțineau că ar arăta mai bine dacă puneau flori. În cele din urmă nu ajunseseră la nicio concluzie, așa că rămăsese un loc în care se puteau întinde rufe pe sârma dintre cei doi mesteceni subțiri, un loc în care se jucau copiii de-a prinselele vara și-și construiau cazemate din zăpadă iarna sau uneori, seara, se adunau adolescenții. La un moment dat, au apărut o masă din lemn și două băncuțe, construite de niște vecini cu inițiativă ca să joace duminică dimineața table în grădina din spate, la o bere.

– Draagoooș! strigă Maria și grămada de copii care mișuna prin grădină se opri pentru o secundă din mișcarea ei browniană.

Mai multe capete se întoarseră spre fereastra Mariei, până când unul duse mâinile la gură și strigă mai departe în întuneric: Drag'șee!

De pe băătorul de covoare coborî un puști blonziu, îmbrăcat în pantaloni de trening și tricou ponosit. În mână ținea precum un sceptru un băț gros, care avea în vârf o bilă de smoală în care erau înfipte alte bețe mici, chibrituri frânte la jumătate. Era buzduganul lui, pe care îl primise de la un băiat mai mare.

– Încă un pic! se rugă puștiul de soră-sa.

– Nici un pic, în casă! Așa a zis mama.

Cel mic își dădu ochii peste cap, dar se conformă. Oricum, se făcuse deja aproape beznă și se lăsase frig. Nu era încă de stat prea mult afară, zilele nu se lungiseră și serile erau răcoroase.

Câteva zile mai târziu, o ploaie mocănească puse stăpânire pe oraș și îmbracă străzile și copacii în nuanțe de gri apos. Umezeala care îți pătrundea până la oase ținea oamenii captivi în locuințele lor, împiedicându-i să se bucure de primăvara care, cu câteva zile în urmă, păruse stăpână peste cartier, înmugurind copacii și ademenind smocurile de iarbă să-și scoată capetele crude din pământul reavăn.

Maria stătea întinsă pe spate, de-a curmezișul patului pe care-l împărțea noaptea cu fratele ei, cu capul atârând peste margine și ochii larg deschiși. Privea cerul după-amiezii plumburii de jos în sus prin perdeaua înflorată, imaginându-și că florile geometrice din țesătură sunt nori cu colțuri. La picioarele patului, pe covor, fratele ei construia din cărți și cuburi o parcare pentru mașini. Clipa de reverie cu nori în colțuri se risipi când mama băgă capul pe ușă:

– Iar stai cu ochii pe pereți? o întrebă pe Maria. Ți-am zis că nu mai suport să te văd că stai așa și nu faci nimic. Pune și

Mai multe capete se întoarseră spre fereastra Mariei, până când unul duse mâinile la gură și strigă mai departe în întuneric: Drag'șee!

De pe băătorul de covoare coborî un puști blonziu, îmbrăcat în pantaloni de trening și tricou ponosit. În mână ținea precum un sceptru un băț gros, care avea în vârf o bilă de smoală în care erau înfipte alte bețe mici, chibrituri frânte la jumătate. Era buzduganul lui, pe care îl primise de la un băiat mai mare.

– Încă un pic! se rugă puștiul de soră-sa.

– Nici un pic, în casă! Așa a zis mama.

Cel mic își dădu ochii peste cap, dar se conformă. Oricum, se făcuse deja aproape beznă și se lăsase frig. Nu era încă de stat prea mult afară, zilele nu se lungiseră și serile erau răcoroase.

Câteva zile mai târziu, o ploaie mocănească puse stăpânire pe oraș și îmbracă străzile și copacii în nuanțe de gri apos. Umezeala care îți pătrundea până la oase ținea oamenii captivi în locuințele lor, împiedicându-i să se bucure de primăvara care, cu câteva zile în urmă, păruse stăpână peste cartier, înmugurind copacii și ademenind smocurile de iarbă să-și scoată capetele crude din pământul reavăn.

Maria stătea întinsă pe spate, de-a curmezișul patului pe care-l împărțea noaptea cu fratele ei, cu capul atârând peste margine și ochii larg deschiși. Privea cerul după-amiezii plumburii de jos în sus prin perdeaua înflorată, imaginându-și că florile geometrice din țesătură sunt nori cu colțuri. La picioarele patului, pe covor, fratele ei construia din cărți și cuburi o parcare pentru mașini. Clipa de reverie cu nori în colțuri se risipi când mama băgă capul pe ușă:

– Iar stai cu ochii pe pereți? o întrebă pe Maria. Ți-am zis că nu mai suport să te văd că stai așa și nu faci nimic. Pune și

tu mâna pe o carte când mă vezi că intru, prefă-te că faci ceva, numai să nu te mai văd cum pierzi vremea!

Maria se ridică anevoie și căută cu privirea un obiect pe care să pună mâna, să simuleze o activitate. Nu era prima oară când mama se lua de ea că visează cu ochii deschiși. Maria nu o făcea intenționat, dar i se întâmpla tot mai des în ultimul timp. Stătea și se gândea la ceva, apoi brusc îi mai încolțea un gând într-un ungher al minții, i se adăuga primului, apoi apărea altul, poate contradictoriu, veneau peste ea, se înnodau și se ramificau, se înmulțeau și se încâlceau și creierul ei părea prea mic pentru atâtea gânduri, așa că rămânea privind în gol, încercând zadarnic să facă ordine în forfota din cap. Până la urmă nici nu era așa de rău când intra mama peste ea și o făcea să tresară, căci îi întrerupea fluxul de gânduri exasperante.

– Dă tu o fugă până la tanti Cocea și cere-i o cană de făină, continuă mama și închise ușa înainte ca Maria să apuce să mai simuleze ceva.

Fata își luă papucii de casă în picioare și dispăru pe ușa apartamentului. În casa scărilor era răcoare și brațele goale i se zgribuliră de la aerul rece și umed. Se prinse de balustrada din plastic albastru și făcu pași mari, de câte două trepte odată. Dacă urca în felul ăsta, avea senzația că ajunge mai repede și cu efort mai puțin. Și într-adevăr, în câteva secunde, poate mai puțin decât data trecută, era deja la etajul doi, în fața ușii Ramonei. Apăsă butonul și ascultă sunetul de muzicuță care ieșea din sonerie. Ei n-aveau așa ceva, soneria lor era una banală, cum avea toată lumea.

În prag se ivi tanti Cocea, o femeie mică și îndesată, tunsă scurt, cu un capot de casă bine înfășurat în jurul mijlocului rotund ca o bilă.

– Săru'mâna, m-a trimis mama să-mi dați o cană de făină, turui Maria poezia de-atâtea ori spusă. Ramona-i acasă?

Femeia lăsa ușa de la intrare larg deschisă și dispăru în bucatărie, de unde se auzi cum căuta o cană prin dulap. Maria pași în hol și închise ușa în urma ei. Aruncă o privire rapidă spre picioare, era în papuci, era în regulă, tanti Cocea nu permitea să intri cu pantofii de stradă în casă. Copiii ei se descălțau pe preșul din fața ușii când veneau de-afară, apoi își luau frumos pantofii și-i așezau pe o bucată de linoleum într-un colț de hol. Familia Cocea avea traverse cu modele multicolore pe fundal vișiniu, care imitau covoarele persane. Mama Ramonei punea mare preț pe ordine și curățenie. La Maria intrau încălțați.

Din camera de lângă hol apăru Ramona, spălăcită și înaltă, cu strungăreață și buze senzuale. Își depășise deja mama în înălțime, semăna cu tatăl ei.

– Ce faci? întrebă Ramona în șoaptă.

– Bine, tu?

– Trebuie să-ți dau ceva, îi spuse și-i zâmbi misterios, ridicând din sprâncene.

Tanti Cocea se întoarse din bucatărie cu o cană plină cu făină, pe care o înmână Mariei, menționând că vrea cana înapoi. După aceea dispăru din nou și închise ușa în urma ei, lăsându-le pe cele două fete singure.

– Mi-a dat Manu ceva pentru tine, stai că-ți aduc imediat, spuse Ramona și dădu fuga în camera alăturată.